

La programació de cinema a TV3 i Canal 33 Anàlisi dels anys 2005 i 2006 a la televisió catalana

Fermín Cíauriz Velasco

Frederic Guerrero-Solé

Observatori de la Producció Audiovisual (OPA)

UNICA (Unitat de Recerca en Comunicació Audiovisual), de la Universitat Pompeu Fabra

INTRODUCCIÓ

El primer objectiu d'aquest informe és oferir una anàlisi breu i puntual de la programació de cinema a Televisió de Catalunya (en concret, als canals TV3 i C33). Per a fer-ho, s'han pres en consideració i interrelacionat algunes de les variables bàsiques de les pel·lícules que va oferir al llarg de 2005 i 2006 al públic: sobre la producció —el país de procedència i l'any en què van ser produïdes— i sobre l'emissió —el període i la franja horària— en ambdues cadenes.

L'altre objectiu de l'informe és presentar les dades corresponents a la presència de pel·lícules catalanes al llarg d'aquest període en els dos canals de TVC, així com el tipus de pel·lícula que es tracta.

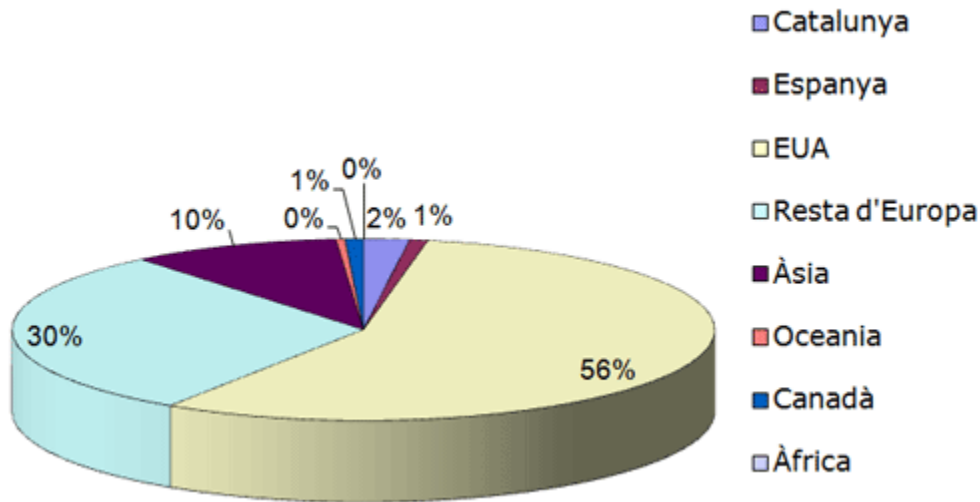
Per a l'elaboració de l'informe, s'han utilitzat les dades de programació d'aquests canals, proporcionades pel Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC).

El resultat més destacat d'aquesta anàlisi és la constatació que en la programació dels canals televisius de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) hi ha una presència minoritària —i, a la pràctica, residual— del cinema català i de l'emissió de llargmetratges per televisió (TV Movies) en què la mateixa Televisió de Catalunya participa en la producció. Alhora, les produccions nord-americanes dominen abassegadorament la graella de cinema dels canals de la televisió pública catalana, de forma perfectament comparable amb les televisions estatals públiques i privades i la majoria de les televisions autonòmiques.

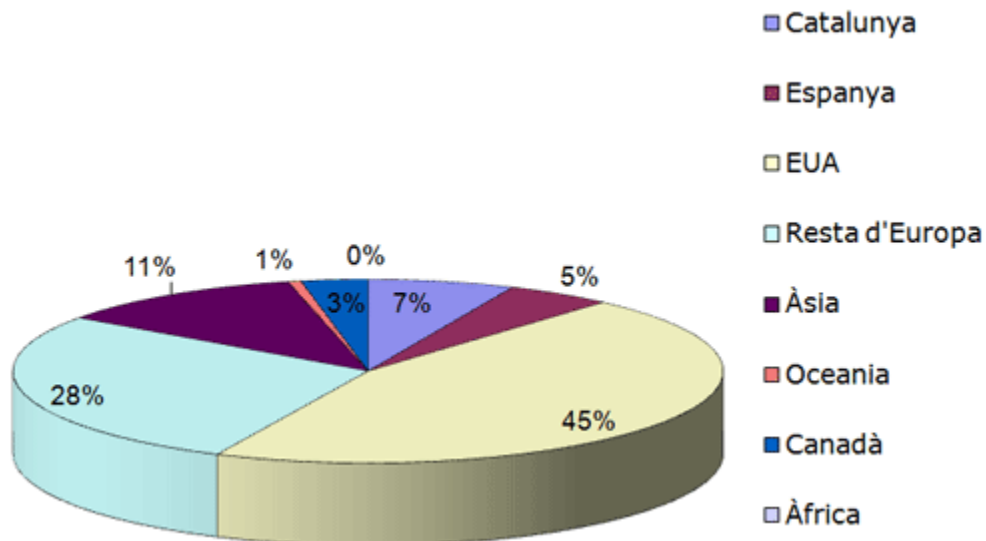
Procedència de les pel·lícules emeses

Tal i com s'observa en el quadre 1, les produccions procedents dels Estats Units dominen —amb gran diferència— el panorama de la programació de pel·lícules als canals de la CCMA.

Pel·lícules emeses al C 33 (2005-2006) per país d'origen
2005

2006

De les 1058 pel·lícules emeses l'any 2005 a TV3, 779 títols eren de **producció nord-americana**, és a dir, el 75% del total. Igualment, les 680 pel·lícules dels EUA emeses a TV3 l'any 2006, sobre un total de 934 programades, representaven el 73% del cinema ofert pel primer canal de la televisió catalana.

Pel que fa a la presència de **pel·lícules europees** —entre les que s'incloues de producció catalana i espanyola—, en el cas de TV3, durant l'any 2005 van arribar al 18,5% (197 títols) i el 2006 van representar el 20% (189 títols). D'aquest centenar de pel·lícules europees, més d'una quarta part — 50 el 2005 i també 50 el 2006— eren produïdes al Regne Unit.

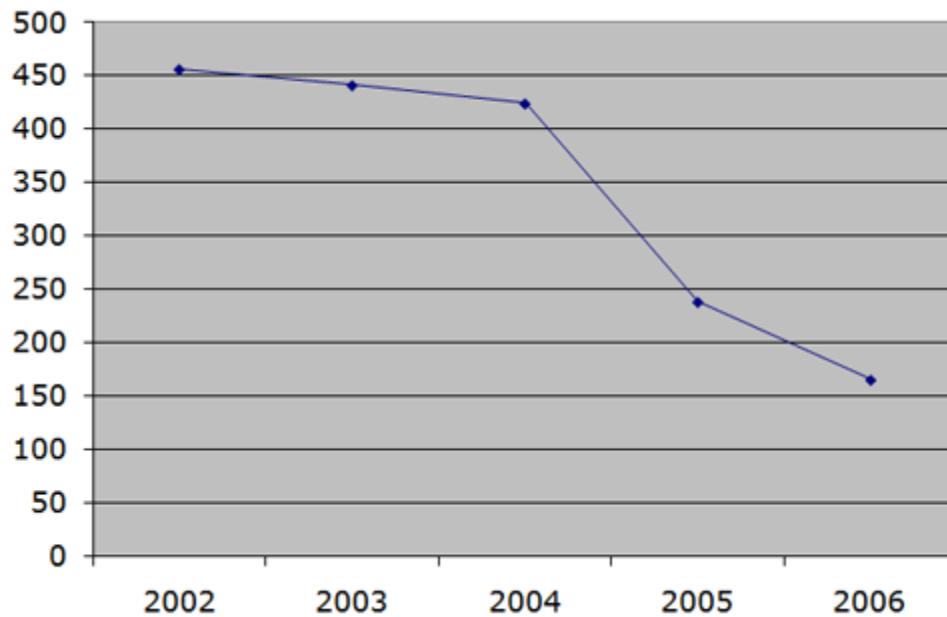
El nombre de **pel·lícules de producció catalana i espanyola** és pràcticament testimonial en la programació de TV3 durant el període estudiat: 37 produccions catalanes (3.5% del total) i 12 espanyoles (poc més de l'1%) l'any 2005; i 42 catalanes (4.5% del total) i 19 espanyoles (2%) l'any 2006.

Canal 33

La procedència dels llargmetratges emesos al C33 presenta uns resultats amb variacions notòries respecte de la de TV3 (quadre 2). Les més destacades són: la menor presència de produccions dels Estats Units (de tres quartes parts a prop de la meitat del cinema emès), i la presència clarament superior del cinema europeu a la pantalla (al voltant del 40%, inclosos el català i l'espanyol). La proposta cinematogràfica del Canal 33 es completa amb una presència de cinema més diversa quant a nacionalitats d'origen i, sobretot, per l'emissió de cinema d'animació procedent del Japó.

Pel·lícules emeses al C 33 (2005-2006) per país d'origen

2005

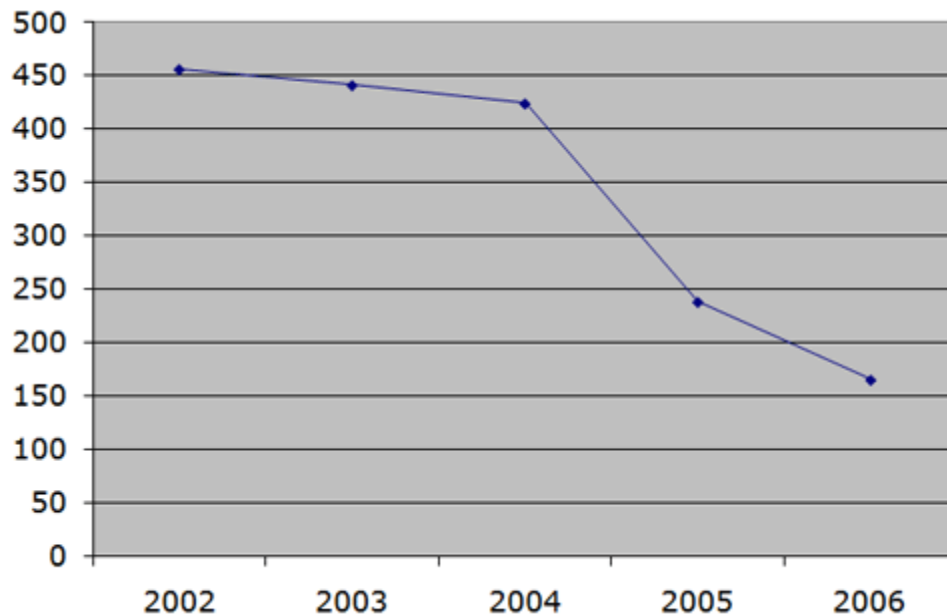
Dels 238 títols programats pel Canal 33 l'any 2005, 134 eren **produccions dels Estats Units** (el 56%). L'any següent van ser emesos 75 títols nord-americans, d'un total de 165, xifra que representa una lleugera davallada fins al 45% del total.

També s'observa una tendència a la baixa en la programació de **films europeus**, tot i que menys acusada que en el cas dels Estats Units: si el 2005 les 71 produccions europees representaven el 30% de les 238 pel·lícules emeses al Canal 33, el 2006 van ser només 46, el 28% del total (165 films). Una part de l'explicació rau en el descens importantíssim de les produccions del Regne Unit. Així, es passa d'emetre 43 films (2005) a només 4 (2006).

Ahora, la presència de **produccions catalanes i espanyoles, com ja passava a TV3**, és testimonial. L'any 2005 només es comptabilitzen 5 produccions catalanes, i 11 l'any següent. Quant a les produccions espanyoles, s'emeten un total de 2 i 8 durant els anys 2005 i 2006, respectivament.

Una altra consideració important és que, si es comparen les dades dels anys 2005 i 2006 de la programació de llargmetratges al C33 amb les dels anys anteriors (quadre 3), s'observa una marcada davallada en el nombre de títols. Si l'any 2002 es programaven més de 450 pel·lícules, el 2006 van ser poc més que una tercera part (165). Destaca l'absència de produccions de països amb una indústria cinematogràfica de grans dimensions, sobretot de l'Índia, o de l'Amèrica del Sud, però també de productors europeus i, en particular, de l'Europa de l'Est, tot i que hi ha un augment sensible de films d'altres nacionalitats.

Pel·lícules programades a C33

Comparació amb els canals de televisió en obert a Espanya

La participació i les característiques de l'emissió de cinema en la programació dels canals de Televisió de Catalunya els darrers anys se situen en un espai intermedi en relació a les tendències de les cadenes d'abast espanyol -amb les quals competeixen directament- i les d'àmbit autonòmic (quadres 4 i 5), segons les dades dels informes anuals d'EGEDA (1*).

TV3 és un dels canals de televisió amb una presència més gran de llargmetratges emesos anualment (al voltant del miler), xifra superada amb escreix per Canal 9 i la televisió de Castella La Manxa, i semblant a la del segon canal de la televisió basca i, el 2006, de Telemadrid (aquest canal ha anat augmentant el pes del cinema a la programació). La resta de les autonòmiques i totes les televisions d'abast espanyol atorguen un pes molt inferior al cinema en les seves graelles diàries. I,

en aquest cas, fins i tot si se sumen les dades dels dos canals dels ens públics, les xifres de presència de cinema són superiors a TVC que no pas a TVE.

Canal 33 se situa en un volum de programació de films per sota de la majoria de casos, i en relació amb els segons canals dels ens públics, destaca la diferència amb TVE, que programa més cinema a La 2 que al primer canal.

Pel que fa al pes del cinema en funció del seu origen, el cinema dels EUA predomina a tot arreu, excepte als segons canals dels ens públics, que esdevenen refugi de la producció europea i espanyola. Tot i això, Canal 33 manté les xifres més altes de cinema dels EUA d'aquests segons canals i, alhora, és un dels que menys pes atorga al cinema de l'Estat espanyol.

En comparació amb les cadenes d'abast espanyol, TV3 se situa en una posició intermèdia respecte de TVE1 i les privades: una presència del cinema dels EUA equiparable amb la pública espanyola i clarament per sota de les privades en obert històriques (Antena 3 i Telecinco); una presència del cinema de l'Estat espanyol una mica per damunt de les privades, però molt per sota de TVE1; i un pes del cinema europeu clarament per sobre d'aquest canal públic i també superior al de les dues privades (cal dir que TVE, a canvi, té una presència de cinema europeu notòria al segon canal, encara que per sota de l'atenció que hi esmerça el Canal 33). Pel que fa a les televisions autonòmiques, com a tònica general, les seves xifres s'acosten força a les de Televisió de Catalunya, llevat de l'andalusa, el primer canal de la televisió basca i la de Castella La Manxa, cadenes que compten amb una presència molt elevada de cinema espanyol. El darrer any computat (2006), també augmenta molt la presència de cinema espanyol a la televisió valenciana.

Nombre de films emesos pels canals de televisió en obert a Espanya, 2004-2006, segons l'origen de la producció

Cadena	2004					2005					2006				
	Espanyols	Europeus	EUA	Altres	Total	Espanyols	Europeus	EUA	Altres	Total	Espanyols	Europeus	EUA	Altres	Total
TVE 1	75	9	234	4	322	68	21	232	7	328	65	25	263	8	361
La 2	226	60	356	14	656	166	151	158	36	511	326	111	210	39	686
Antena 3	9	30	403	19	461	12	33	387	29	461	5	41	405	31	482
Telecinco	12	44	334	32	422	9	25	284	28	346	3	24	217	28	272
Cuatro											10	14	99	8	131
Canal Sur	118	59	385	31	593	89	41	353	18	501	99	30	211	9	349
C2Andalusia	46	76	186	81	389	76	62	102	14	254	75	104	135	29	343
ETB1	29	23	67	12	131	35	35	121	21	212	38	30	99	26	193
ETB2	23	131	719	33	906	12	107	696	35	850	28	154	939	38	1.159
TV3	45	129	679	60	913	64	175	787	93	1.119	71	131	682	63	947
C33	40	102	265	17	424	9	86	122	22	239	37	51	68	17	173
TV Galícia	16	119	372	18	525	13	77	375	42	507	31	97	346	44	518
Telemadrid	42	118	542	34	736	13	96	762	38	909	17	102	809	48	976
Canal 9	78	209	965	73	1.325	71	185	1.021	72	1.349	172	157	752	33	1.114
Punt 2	34	118	80	20	252	3	94	51	5	153	28	93	58	12	191
TV Canàries	5	45	310	32	392	21	34	255	22	332	29	55	334	34	452
Castella La Manxa TV	239	197	902	77	1.415	211	111	1.112	55	1.489	204	166	931	69	1.370

Composició de la programació de cinema en els canals de televisió en obert a Espanya, 2004-2007, segons l'origen de la producció (xifres en percentatges)

Cadena	2004					2005					2006				
	Espanyols	Europeus	EUA	Altres	Total	Espanyols	Europeus	EUA	Altres	Total	Espanyols	Europeus	EUA	Altres	Total
TVE 1	75	9	234	4	322	68	21	232	7	328	65	25	263	8	361
La 2	226	60	356	14	656	166	151	158	36	511	326	111	210	39	686
Antena 3	9	30	403	19	461	12	33	387	29	461	5	41	405	31	482
Telecinco	12	44	334	32	422	9	25	284	28	346	3	24	217	28	272
Cuatro											10	14	99	8	131
Canal Sur	118	59	385	31	593	89	41	353	18	501	99	30	211	9	349
C2Andalusia	46	76	186	81	389	76	62	102	14	254	75	104	135	29	343
ETB1	29	23	67	12	131	35	35	121	21	212	38	30	99	26	193
ETB2	23	131	719	33	906	12	107	696	35	850	28	154	939	38	1.159
TV3	45	129	679	60	913	64	175	787	93	1.119	71	131	682	63	947
C33	40	102	265	17	424	9	86	122	22	239	37	51	68	17	173
TV Galícia	16	119	372	18	525	13	77	375	42	507	31	97	346	44	518
Telemadrid	42	118	542	34	736	13	96	762	38	909	17	102	809	48	976
Canal 9	78	209	965	73	1.325	71	185	1.021	72	1.349	172	157	752	33	1.114
Punt 2	34	118	80	20	252	3	94	51	5	153	28	93	58	12	191
TV Canàries	5	45	310	32	392	21	34	255	22	332	29	55	334	34	452
Castella La Manxa TV	239	197	902	77	1.415	211	111	1.112	55	1.489	204	166	931	69	1.370

Font: Egeda: Panorama audiovisual 2007

Horari d'emissió

En el quadre 4 s'observa que gairebé la meitat de les produccions es programen en horari de matinada. En general, les pel·lícules s'emeten a partir de les 22:00 hores i fins a les 6 del matí, i només en l'interval que va de les 14:00 a les 18:00 hores observem una emissió destacable.

TV3-2005

	Catalunya	Espanya	EUA	Resta d'Europa	Altres
Prime Time	21	0	82	15	5
Matinada	13	11	567	108	68
Day Time	3	1	127	20	8

TV3-2006

	Catalunya	Espanya	EUA	Resta d'Europa	Altres
Prime Time	19	1	74	7	4
Matinada	11	17	459	90	52
Day Time	12	1	76	31	7

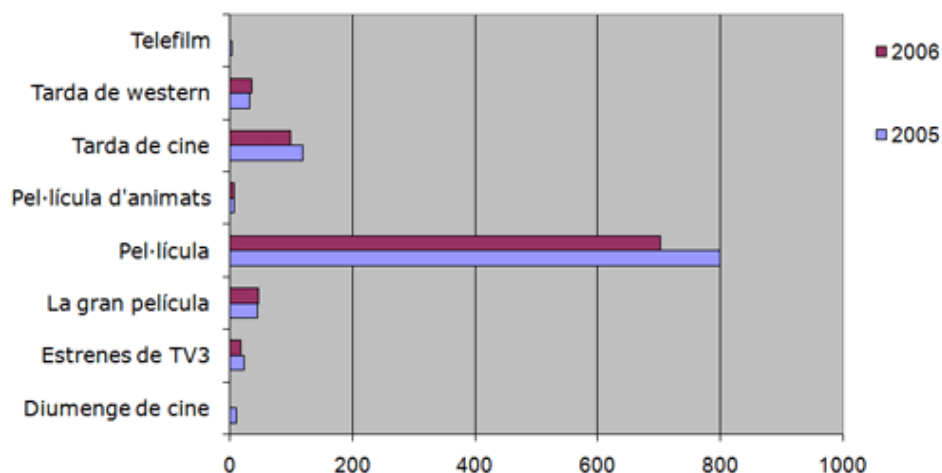
C33-2006

	Catalunya	Espanya	EUA	Resta d'Europa	Àsia	Altres
Prime Time	8	2	18	7	0	1
Matinada	3	6	54	30	17	5
Day Time	0	0	5	8	2	1

(Prime Time: 21.00-24.00h / Matinada: 00.00-07:30h /Day Time: 07.30-21.00h)

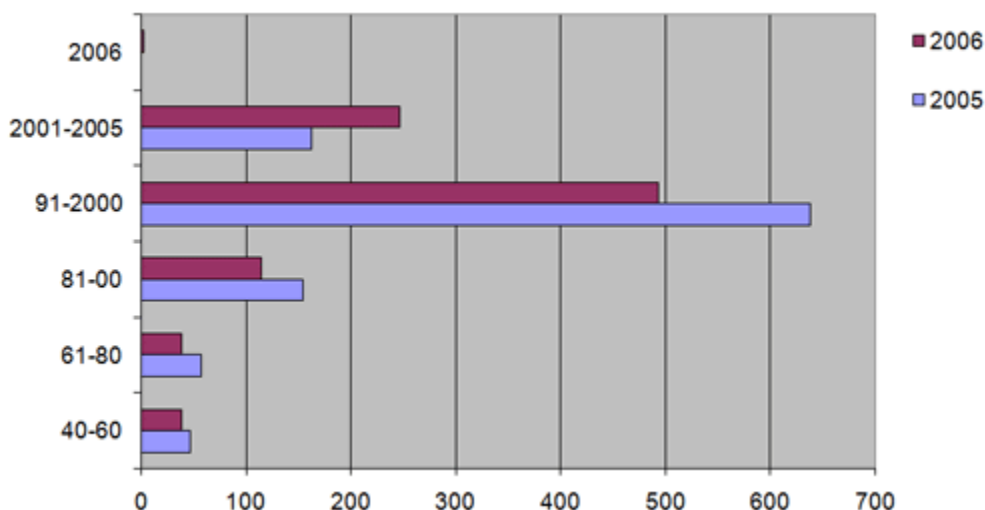
Pel que fa als espais on es programen les pel·lícules, en el quadre 5 s'observa que una gran majoria es programa independentment. Els espais en què més produccions es programen són *Tarda de cine*, *La gran pel·lícula*, *Tarda de western* i *Estrenes de TV3*

Programes en què s'insereixen les pel·lícules

Any de producció

Any de producció - TV3

Del quadre 6 s'extreu la conclusió que la gran majoria de pel·lícules emeses van ser produïdes en el període 1991-2000. A continuació, hi trobem les del període 2001-2005.

Emissió de produccions catalanes a TV3 i C33

Tipus de producció

Pel que fa al tipus de producció, s'observa que hi ha un equilibri entre els llargmetratges i les *TV Movies*.

TIPUS DE PRODUCCIÓ - TV3

TV3, 2005		TV3, 2006	
TV MOVIE	21	TV MOVIE	17
LLARGMETRATGES	16	ALTRES	25
	37		42

Amb tot, hi ha una tendència a la baixa de les *TV Movies*, que es podria explicar, en part, per la fi del conveni marc signat entre la CCRTV i les associacions catalanes de productors pel període 2002-2005 —el conveni pel període 2006-2009 va ser renovat el 9 de juny de 2006-. Aquest davallada en l'emissió de *TV Movies* el 2006 es veu compensada per l'increment notable dels llargmetratges emesos aquest mateix any, que passen dels 16 als 25, amb un augment de més del 50%.

Pel que fa al C33, s'observa que no es va emetre cap *TV Movies*. Una de les conclusions que es poden extreure d'aquesta dada és que la coproducció de *TV Movies* dins el marc abans esmentat té com a principal objectiu l'emissió de les produccions al principal canal de la CCRTV.

TIPUS DE PRODUCCIÓ – C33

C33, 2005		C33, 2006	
TV MOVIE	0	TV MOVIE	0
RESTA	5	RESTA	11
	5		11

Espai d'emissió

ESP AIS D'EMISSIÓ A TV3

TV3. 2005	20:00-21:00	21:00-24:00	00:00-02:30	02:30-07:30	7:30-20:00
<i>Estrenes de TV3</i>		18	3		
<i>La gran pel·lícula</i>		1			
<i>Pel·lícula</i>			5	3	2
<i>Pel·lícula d'animats</i>					1
<i>Tarda de cine</i>					2

TV3. 2006	20:00-21:00	21:00-24:00	00:00-02:30	02:30-07:30	7:30-20:00
<i>Estrenes de TV3</i>		13			4
<i>La gran pel·lícula</i>					
<i>Pel·lícula</i>		6	6	4	7
<i>Pel·lícula d'animats</i>					1

<i>Tarda de cine</i>					1
----------------------	--	--	--	--	---

Al quadre anterior s'observa que una gran majoria d'aquests films s'emeten en l'espai *Estrenes de TV3*, en horari de màxima audiència, que va des de les 21:00 a les 24:00 hores.

Pel que fa a les emissions de produccions catalanes al C33, s'observa que la gran majoria s'emeten entre les 20:00 i les 24:00 hores, també, en conseqüència, en horari de prime time.

ESPAIS D'EMISSIÓ C33

C33.2005	20:00-21:00	21:00-24:00	00:00-02:30	02:30-07:30	7:30-20:00
<i>Millennium</i>					
<i>Pel·lícula</i>		1	4		
<i>Sessió de Matins</i>					
<i>Sala 33</i>					

Any de producció

ANY DE PRODUCCIÓ

TV3	1980 - 1990	1991 - 2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>2005</i>	2	8	3	2	12	9	1	
<i>2006</i>	3	8	2	1	2	9	15	2

CC3	1980 - 1990	1991 - 2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<i>2005</i>	1	3	0	0	1	0	0	
<i>2006</i>	0	4	3	0	2	0	2	0

Finalment, s'observa que TV3 emet films catalans de producció recent (el 2005, 22 dels 37 films emesos havien estat produïts entre 2003 i 2005 i el 2006 26 de 42). En canvi, els films catalans emesos al Canal 33 solen ser de la dècada dels noranta.

Conclusions

- El nombre de pel·lícules de producció catalana emès pels dos canals de la CCRTV durant els anys 2005 i 2006 és pràcticament insignificant i no supera en cap dels dos anys el 5% del total de films emesos.
- Les produccions nord-americanes són les que dominen el panorama de la programació de llargmetratges, en consonància amb el que succeeix en la majoria de les televisions de l'Estat espanyol.
- Hi ha una reducció dràstica de la presència de pel·lícules al Canal 33, un fenomen que es dona també a Telecinco i a la televisió d'Andalusia, mentre que en la majoria dels casos s'ha estabilitzat el pes de la programació de cinema, entre 2004 i 2006.
- Tot i ser minoritàries, les produccions catalanes es programen en horaris de màxima audiència.
- Una gran majoria de les pel·lícules catalanes programades per TV3 són pel·lícules d'estrena produïdes entre 1 i 2 anys abans de la seva emissió.
- Pel que fa al conjunt de les produccions emeses, s'observa una majoria de produccions realitzades entre els anys 80 i el 2000, seguides de les produïdes entre els anys 2001 i 2005.
- Les *TV Movies*, que gràcies a l'acord marc entre TV3 i les associacions catalanes de productors arriben a gairebé el 50% de les produccions catalanes emeses pels dos canals de la CCRTV, s'emeten exclusivament a TV3.

1 * EGEDA: Panorama audiovisual. Madrid, Egeda (anual).